The background of the slide is a stylized illustration of a circus tent. The tent has a red and yellow striped canopy with a gold-colored trim and a scalloped edge. Three red flags with gold tassels are attached to the top of the tent. The background is a dark red color with several small, white, five-pointed stars scattered across it. The overall style is reminiscent of a vintage circus poster.

# **Тема:** *Веселе слово.* *Остапа Вишні. «Веселі артисти».*

**Мета:** ознайомити учнів з життєвим та творчим шляхом Остапа Вишні; вдосконалювати навички читання та словесного малювання; збагачувати словниковий запас школярів; розвивати зв'язне мовлення, пам'ять; виховувати любов до тварин, повагу до представників різних професій.

# Остап Вишня «Веселі артисти»



# Текст-анаграма

- У асВ дрВіазу ліпПоєтьшуся сНатйрі, илКо  
єЧуте оПр иЦкр. іЦакво ачБиит сеВеголо  
уКонла, снФуикока, крАоатбів.





## Прочитайте текст

- *воСло ркци данов висъз'яло.*
- *пеВишер в миРі лилосьосе.*
- *У рійста тинлакійсь вомі*
- *“глийКру”чанаозло волос.*

# Правильний текст

- *Слово цирк давно з'явилося.*
- *Вперше в Римі оселилось.*
- *У старій латинській мові*
- *“Круглий” — означало слово.*

A stylized illustration of a red and yellow striped circus tent with three flags on top, set against a dark red background with white stars. The tent's entrance is framed by a red curtain with a gold border.


# Скоромовка

- Цар у цирку циліндр забув,
- Циркач циліндр царю повернув.



# Пригадаємо...




- 
- A stylized illustration of a circus tent with red and yellow stripes, set against a dark red background with stars and radiating lines. The tent's entrance is framed by red curtains with a gold border.
- Клоун
  - Акробати
  - Факір
  - Ілюзіоніст
  - Жонглер



# Етимологія (походження) слова

- **Жонглер**
  - **Клоун**
  - **Факір**
  - **Акробат**
  - **Ілюзіоніст**
- французьке слово, що означає *жартун*.
  - англійське слово, що означає *бовдур, блазень, дурень*.
  - арабське слово — “**жебрак**”
  - з грецької мови — “*ходжу на вишпиньках*”.
  - з французької — “*обман, насмішка*”.

# Гра “Встанови етимологію (походження) слова”

- **Жонглер**
  - **Клоун**
  - **Факір**
  - **Акробат**
  - **Ілюзіоніст**
- з грецької мови — “ходжу навшпиньках”.
  - арабське слово — “жебрак”.
  - з французької – “обман,насмішка ”.
  - французьке слово,що означає *жартун.*
  - *англійське слово,що означає бовдур,блазень,дурень.*
- 
- The diagram consists of five green arrows that cross each other, connecting the words on the left to their etymologies on the right. The connections are as follows: 'Жонглер' connects to 'з грецької мови...', 'Клоун' connects to 'з французької...', 'Факір' connects to 'арабське слово...', 'Акробат' connects to 'французьке слово, що означає жартун.', and 'Ілюзіоніст' connects to 'англійське слово, що означає бовдур, блазень, дурень.'

A stylized illustration of a red and yellow striped circus tent with three flags on top, set against a dark red background with white stars. The tent's entrance is framed by a gold border with small white dots.

- Отже,

**Ви у цирку побували  
і багато чого взнали.**

**Цирк словесний, цирк незвичний,  
цирк був етимологічний!**





# Вправа «Дешифрувальник»

МОСЦМТБЦАБП  
КМВДИДШНКМЯ

A stylized illustration of a red and yellow striped circus tent with three peaks, each topped with a red flag. The tent is set against a dark red background with white stars and radiating lines. The tent's entrance is framed by a red curtain with a gold border.

# Вправа «Дешифрувальник»

ОСТАП  
ВИШНЯ







# Остап Вишня

## Павло Михайлович Губенко



Народився Остап Вишня на Полтавщині. Родина Губенків жила дружно, батько з матір'ю залучали дітей з раннього віку до роботи (а мали вони сімнадцятеро дітей).

В дитинстві пас гусей, потім — свиней. Та батьки прагнули дати дітям освіту.

Заповітною мрією Павла було стати вчителем. Але його покликанням була літературна праця.

Творчість Остапа Вишні багата і різноманітна за жанрами. Він писав гумористичні вірші, оповідання, анекдоти, жарти. Він любив дітей і багато веселих і жартівливих творів писав для маленьких читачів. Часто його оповідання друкувалися в журналі "Барвінок".



# Словникова робота

*балансує*

*сокорить*

*інкубатор*

*дзьобаючи*

*репетирує*

*пойнтер*

*звичайнісінькі*

*різнохарактерний*

*жонглер*

*бравурна музика*

*комік*

*державного*

*кульбіти*

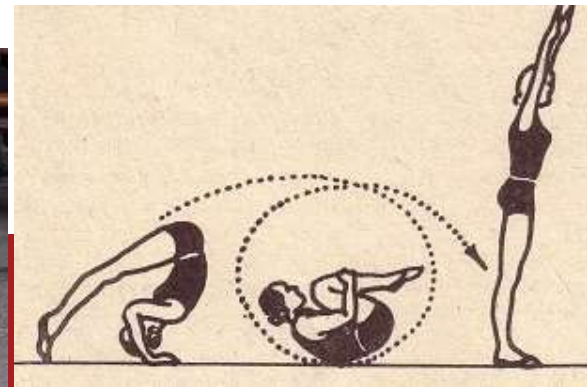
*добірної*

*манюсіньким*

*перевертається*

# Тлумачення незрозумілих слів

- **Сокорить** – подає голосні звуки.
- **Балансує** – намагається втримати рівновагу на висоті.
- **Бравурна музика** – весела, бадьора.
- **Інкубатор** – пристрій для висиджування курчат.
- **Кульбіт** – стрибок з перевертанням.
- **Пойнтер** – порода собак.
- **Жонглер** – актор цирку.





# Читання твору «Веселі артисти»

## І. Шарик підшишників

Маленька Надійка аж заплющилася й притиснулася до мами, коли вона побачила на арені в цирку, як веселий і дуже-дуже смішний артист-клоун Едуард Йосипович посадив собі на голову невеличку біленьку з рудими плямами собачку, собачка та сіла в його на голові на задні лапки, піднесла вгору передні, а Едуард Йосипович поліз-поліз-поліз щаблями на високу подвійну драбину, виліз аж на самісінький її вершечок, а потім другою половиною драбини зійшов на арену.

Собачка весь час нерухомо сиділа в артиста на голові.

— Ой, упаде! Ой мамо, собачка впаде!—шепотіла Надійка, притискуючись до мами.

Але собачка не впала. Коли артист зняв її з голови, вона весело підстрибнула, Едуард Йосипович простяг руку догори долонею, собачка стрибнула на долоню, стала на передні лапки головою вниз, а задніми ніжками вгору, — зробила на долоні прекрасну стойку, як справжній висококваліфікований гімнаст.

Едуард Йосипович, весело посміхаючись, познайомив глядачів цирку, — а глядачі здебільше були діти, і було їх у цирку більш як тисяча:

— А зовуть, дітки, цього артиста, цього мого чотириноного друга — Шарик Підшипників!

Громом оплесків та веселих вигуків вітали глядачі, — і діти, і дорослі, — роботу Шарика Підшипникова і веселого артиста-клоуна Едуарда. Шарик Підшипників, закінчивши роботу, стрілою помчав з арени за лаштунки. А чого він так швидко полетів за лаштунки?

Бо він прекрасно знав, що за його хорошу роботу він обов'язково одержить чогось смачного: може, цукерок, може, грудочку цукру, може, ще щось...

Собачка побігла, а Надійна сумно мамі сказала:

— Яка хороша собачка! Шкода, що так швидко вона залишила арену.

Так, на цей раз собачка показала тільки два свої "номери", а взагалі Шарик Підшипників знає чимало різних гімнастичних циркових вправ, серед яких є такі, що їх не робить жодна дресирована в цирку тварина.



Насправді Шарика Підшипникова звуть не Шарик Підшипників, — це його жартівливе ім'я, — а звуть собачку Ляля.

Народилася Ляля далеко на півночі, аж на острові Нова Земля, в Північному Льодовитому океані, де її мама зимувала з своїми хазяями на полярній станції.

Породою вона — лайка.

Лайки — це мисливські собаки, що допомагають мисливцям полювати в північних лісах, у тайзі, — білку. Коли лайка нападе на слід білки чи почує або побачить білку на дереві, — вона "облаює" її і голосом кличе хазяїна-мисливця, показує йому, де сидить білка.

Лайки дуже розумні собачки і дуже цінні, без них полювання білки в тайзі просто неможливе. Але хто б міг подумати, що з мисливської собачки може вийти такий чудесний цирковий артист-акробат. І в цій роботі, як бачите, виявився природний розум лайки.

Едуард Йосипович розповідає, що придбав він Ляльку в місті Калініні: до цирку, де він тоді працював, принесла Ляльку жінка, що приїхала з Нової Землі до родичів у Калінін.

Лялька була тоді маленьким шестимісячним цуценятком.



Цирку, розуміється, вона зроду не бачила і попервах дуже боялася музики, циркового галасу, шуму, сліпучого світла.

І коли Едуард Йосипович перший раз просто так собі виніс її на арену, щоб познайомити її з цирком, Лялька затіпалась і заховалася в його на грудях під піджаком, а як він приніс і пустив її в убиральню, Лялька залізла в темний куточок під диван і тихенько скавучала.

Так ото вона перелякалася!

Але поволеньки звикла до всього: і до музики, і до світла, і до шуму, і до того, що після кожної вправи — і на репетиції, і на виставі — ласий шматочок цукру. Лялька почала охоче працювати, і вже через місяць Едуард Йосипович виходив з нею на арену, де вона чітко проробляла свій "номер".

Лялька хоч і невеличка собачка, але з характером і дуже самолюбива. Одного разу Едуардові Йосиповичу уперше з Лялькою довелося працювати в цирку шапіто.

Шапіто — літній цирк, у нього замість даху — величезне, напнуте з брезенту шатро.

Увечері знявся великий вітер. Вийшов Едуард Йосипович з Лялькою на арену, подув вітер, залопотів люто угорі напнутий брезент.

Ніколи такого в цирку не траплялося, і Лялька злякалася.

Вирвалася і стрілою за лаштунки.

Один із артистів, бажаючи її завернути на арену, хльоснув її батіжком — шамбер'єр у цирку такий батіг зветься.

Лялька на арену не вернулася. Заховалася так, що насилу її Едуард Йосипович одшукав, і коли він узяв її на руки, на очах у Ляльки бриніли сльози.

Так ото вона образилася, що їй зробили боляче, бо ніколи Едуард Йосипович її не бив, — тільки ласкою та чимось смачним він домагався від Ляльки виконувати всі її номери.

І довго після того довелося Едуардові Йосиповичу переконувати Ляльку, що ніколи такого більше не трапиться, що ніхто на арені більше не зробить їй боляче, — не хотіла йти вона на арену.

Потім вони помирилися, і Лялька почала працювати ще краще.

Едуард Йосипович ще раз пересвідчився, що з тварини ласкою та нагородами завжди можна виховати собі справжнього друга і помічника в роботі.

Тепер Лялька улюблениця циркових глядачів і неперевершена циркова артистка-акробат.

У неї є знаменитий номер, коли вона стоїть на передніх лапках, задні — вгору, на лобі в Едуарда Йосиповича.

Вивчає Лялька ще й кульбіти, і сальто-мортале. З цими "номерами" Едуард Йосипович незабаром мав познайомити глядачів.

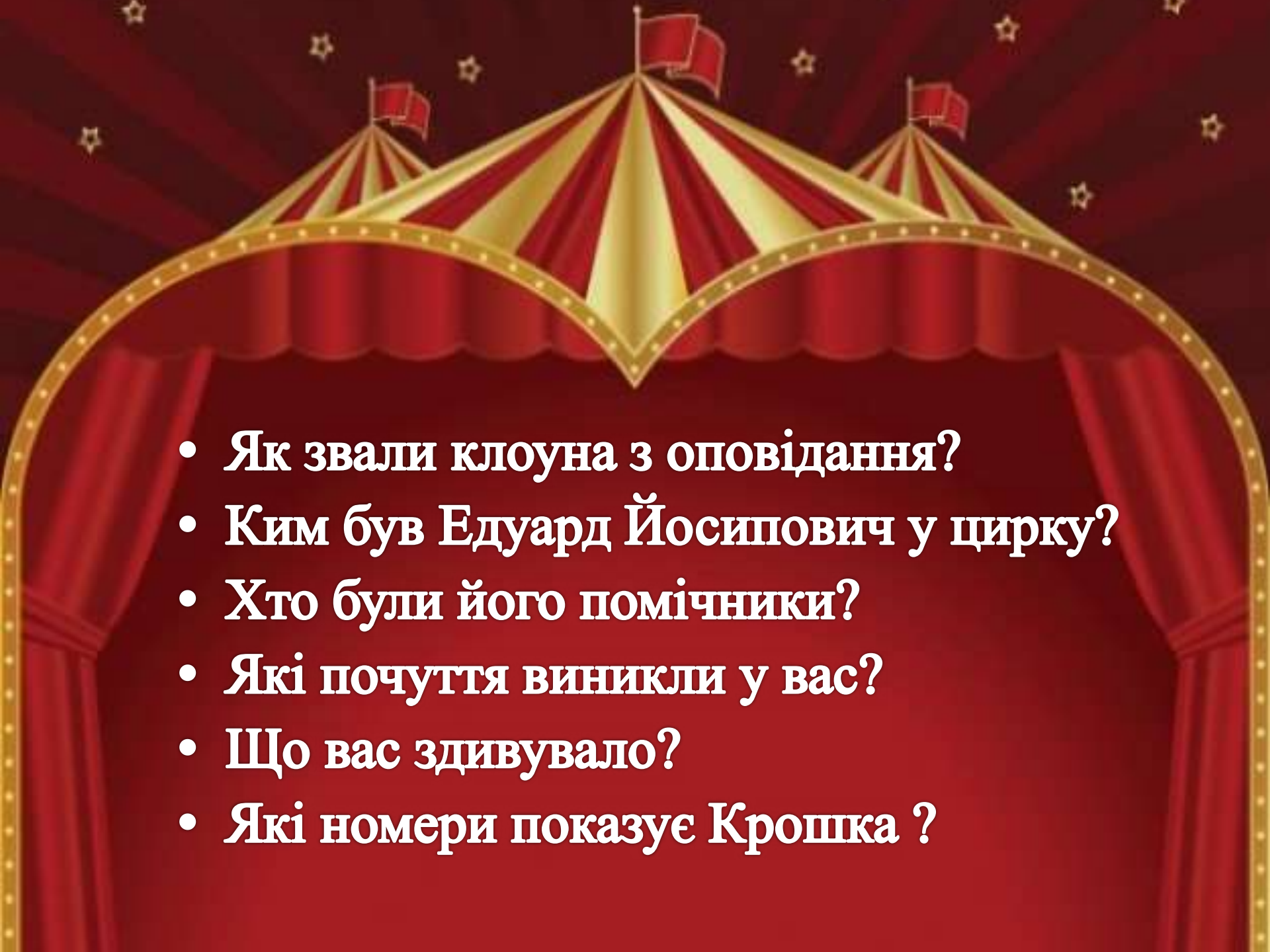
Діти страх як люблять Ляльку і завжди проводжають її громом оплесків...

Отака Лялька — Шарик Підшипників.

У неї є друзі: манісінька-манісінька, чорненька, куцохвоста з гострими вушками Чіта, теж циркова артистка, і великий чорно-рябий собака Крошка, чудесний математик, який уміє говорити "мама".

Але про них розкажемо далі.



- 
- A stylized illustration of a red and yellow striped circus tent with three peaks, each topped with a red flag. The tent is set against a dark red background with small yellow stars. The tent's entrance is framed by red curtains and a gold border with small yellow dots.
- Як звали клоуна з оповідання?
  - Ким був Едуард Йосипович у цирку?
  - Хто були його помічники?
  - Які почуття виникли у вас?
  - Що вас здивувало?
  - Які номери показує Крошка ?

# Прочитайте текст мовчки і дайте відповіді на запитання

- Який артист вас зацікавив найбільше?
- Хто такий Петька? Які у нього подруги? Який номер виконує Петька у цирку?
- Як Петька потрапив до Едуарда Йосиповича Середи?
- Які стосунки у клоуна та півника?
- Який ще “артист” працює з Середою?
- Чи підходить собачці його кличка? Знайдіть у тексті опис песика.
- Чи став Крошка справжнім артистом? (Слова з тексту).
- Як Едуард Середа спілкується зі своїми колегами?
- Що нового ви дізналися з оповідання?
- Якими цирковими професіями володіє Крошка?

A stylized illustration of a red and yellow striped circus tent with three peaks, each topped with a red flag. The tent is set against a dark red background with radiating lines and small white stars. The tent's entrance is framed by a golden archway with a scalloped edge and a row of small lights. Red curtains hang on either side of the archway.

**Прочитайте усі окличні речення, дібравши  
відповідну інтонацію та силу голосу.**



# Підсумок уроку

- Хто такий Павло Губенко?
- Який його псевдонім?
- Які твори він писав?
- Як називається твір, що ми прочитали на уроці?
- Чим сподобався вам твір Остапа Вишні ?
- Що нового і цікавого дізналися на уроці?
- А з твору?
- Яка музика звучала сьогодні на уроці?
- Які циркові професії ми пригадали?
- Які слова були для вас новими?



**Домашнє завдання**  
**Читати та**  
**переказувати.**